

Obsah

Zoznam obrázkov	7
Zoznam tabuliek	8
Predhovor	9
Predhovor k druhému vydaniu	11
1 KLINICKÁ PSYCHOLÓGIA ZALOŽENÁ NA EMPIRICKÝCH DŮKAZOCH	13
2 VEDA A VEDECKÁ METÓDA	20
2.1 Ciele vedy	22
2.2 Línie empirického výskumu v klinickej psychológii	27
2.3 Vedecké teórie	29
2.4 Objekt, predmet a výskumný problém	32
2.5 Základné metodologické koncepty pri interpretácii zistení	33
2.5.1 Parsimónia	34
2.5.2 Iné plauzibilné vysvetlenie	34
2.5.3 Zistenia vs závery	34
2.6 Pseudoveda	35
3 VEDECKÁ HYPOTÉZA A JEJ TESTOVANIA	38
3.1 Charakteristika dobrých výskumných hypotéz	38
3.2 Testovanie štatistickej nulovej hypotézy	40
4 VEĽKOSŤ EFEKTU – EFFECT SIZE	47
4.1 Korelačný koeficient ako miera veľkosti efektu	49
4.2 Cohenovo d	50
4.3 Štatistická, vecná a klinická významnosť	53
5 RELIABILITA A CHYBA MERANIA	55
5.1 Reliabilita	55
5.2 Spôsob overovania reliability	56
5.2.1 Test-retest reliability	56
5.2.2 Metóda paralelných foriem	57

5.2.3	Metóda split-half	58
5.2.4	Reliabilita ako ukazovateľ vnútornej konzistencie testu	58
5.2.5	Zhoda posudzovateľov	59
5.3	Štandardy pre reliabilitu	60
5.4	Nízka reliabilita a efekt atenuácie	61
5.2	Štandardná chyba merania	62
6	VALIDITA	64
6.1	Zdroje evidencie o validite podľa súčasných štandardov	64
6.1.1	Obsah testu	65
6.1.2	Vnútoraná štruktúra testu	65
6.1.3	Vzťah k iným premenným	66
6.1.4	Postup reagovania na položky	70
6.1.5	Dôsledky testovania (zamýšľané aj nezamýšľané)	71
6.2	Validita a integrácia dostupnej evidencie	71
6.3	Problémy s reprezentáciou konštruktu v teste podľa Messicka	72
6.4	Spôsoby interpretácie testových skóre	73
6.4.1	Normatívna interpretácia	73
6.4.2	Kriteriálna interpretácia	74
6.5	Interná a externá validita	76
7	VÝBER PARTICIPANTOV	79
7.1	Populácia a výskumný súbor	79
7.2	Typy zovšeobecnenia	79
7.3	Inklúzne a exklúzne kritériá	81
7.4	Typy výberov	83
7.5	Charakteristika typických participantov výskumu	86
8	PLÁNOVANIE VEĽKOSTI SÚBORU A A PRIORI POWER ANALÝZA	88
8.1	Prierezová štúdia	90
8.2	Porovnanie dvoch skupín	90
8.3	Porovnanie troch skupín	92
9	INTENZÍVNE ŠTÚDIUM JEDNOTLIVÝCH PRÍPADOV	94
9.1	Kazuistiky	94
9.2	Experimentálne výskumy s malým N	96
9.2.1	Dizajn ABAB	97
9.2.2	Multiple baseline dizajn	98
9.2.3	Vizuálna analýza dát	99
9.2.4	Silné stránky a limity single-case experimentov	100

10 OBSERVAČNÉ ŠTÚDIE	101
10.1 Prierezové štúdie	102
10.2 Case-control štúdie	104
10.3 Kohortové štúdie	106
10.4 Vybrané problémy observačných štúdií	109
 11 EXPERIMENTÁLNY VÝSKUM	 111
11.1 Podmienky pre kauzálny vzťah	111
11.2 Metóda zhody a rozdielu	112
11.3 Kauzálny opis vs kauzálne vysvetlenie	113
11.4 Typy premenných v experimentálnom výskume	113
11.5 Randomizácia	114
11.6 Citlivosť závislej premennej	115
11.7 Dizajny experimentálnych štúdií v klinickej psychológii	116
11.7.1 Posttest dizajn	116
11.7.2 Pretest-posttest dizajn s kontrolnou skupinou	117
11.7.3 Solomonov dizajn v štyroch skupinách	118
11.7.4 Faktoriálny dizajn	119
11.7.5 Opakované merania a vnútrosubjektový dizajn	121
11.7.6 Kváziexperimentálne dizajny	122
 12 SYSTEMATICKÉ PREHLADY A METAANALÝZY	 125
12.1 Výskumné otázky v systematických prehľadoch a metaanalýzach	126
12.2 Spôsob výberu štúdií do systematických prehľadov a metaanalýz	127
12.3 Extrakcia dát pre potreby metaanalýzy	131
12.4 Ako čítať výsledky metaanalýz	131
12.4.1 Fixný a náhodný efekt	131
12.4.2 Heterogenita	132
12.4.3 Moderátory	132
12.4.4 Forest plot	133
12.4.5 Funnel plot a publication bias	134
12.5 Silné a slabé stránky metaanalýzy	135
 13 ETICKÉ OTÁZKY VO VÝSKUME	 136
13.1 Etická komisia	138
13.1.1 Výskumný protokol	139
13.1.2 Informovaný súhlas	140
13.2 Vybrané etické problémy	143
13.2.1 Narušenie súkromia	143
13.2.2 Zavádzanie a debriefing	144
13.2.3 Waiting list	145

13.2.4	Randomizované klinické štúdie a placebom kontrolované štúdie	145
13.2.5	Liečba s veľmi otáznou efektivitou	146
13.3	Etické otázky vo vede	147
13.3.1	Plagiát	147
13.3.2	Podvod	147
13.3.3	Nedbalosť	148
13.3.4	Citačné kartely a paper mills	148
13.3.5	Predátorské časopisy a vydavateľstvá	149
13.3.6	Pripisovanie zásluh (články)	149
13.3.7	Konflikt záujmov	150
14	REPLIKAČNÁ KRÍZA A INICIATÍVA ZA OTVORENÚ VEDU	152
14.1	Dôvody replikačnej krízy v psychológii	152
14.2	Registrácia štúdií	154
14.3	Iniciatíva za otvorenú vedu	155
14.4	Replikačná kríza v klinickej psychológii	156
	Použitá literatúra	160